

JOSEF KÁBRT

Narozen 14. 10. 1920 v Lomnici n. Pop. 1935—36 keramická škola v Praze (Prof. Vokálek a Znoj), 1936—41 Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze (Prof. Kysela a Benda). Do konce války práce v kresleném filmu ve Zlíně, po 1945 spolupráce s Jiřím Trnkou ve studiu Bratří v triku. Od 1950 člen Svazu výtvarných umělců, 1962 vyznamenán odznakem Vzorový pracovník ministerstva školství a kultury ČSSR.

PRÁCE PRO KRESLENÝ FILM

- 1949 — režie filmu Telegram
1956—58 — tři cesty do Francie za Jeanem Effelem a spolupráce na filmu Stvoření světa
1958 — výtvarník a režie filmu Tragédie vodníkova (čestný diplom MFF v Locarnu 1959)
1959 — výtvarník filmu Tucet mých tatínek
1960 — výtvarník a režie filmu Jak se zajíček chtěl klouzat
výtvarník polyekranu
výtvarník filmu Mládí
1961 — výtvarník a režie filmu Železný klobouk (1962 ceny na 3 dnech krátkých filmů, na XIII. FF v Karlových Varech a na V. MFF v Montevideu)
výtvarník a režie filmu Člověk je tvor společenský
1962 — výtvarník filmu Jde o teplo
1963 — výtvarník a režie filmu Historie manželství (stříbrná holubice na VI. MF v Lipsku)
1964 — výtvarník a režie filmů Slon, Manželské etudy, Smích
1965 — výtvarník a režie filmu Sisyfos
1966 — výtvarník a režie filmu Utrpení pana Tenkrátá
1967 — výtvarník a režie filmu Slavík a růže
1968 — výtvarník filmů 70 let starý dialog a Lup
1969 — výtvarník a režie filmu Rozmary lásky
výtvarná a režijní spolupráce na celovečerní science-fiction Divoká planeta (ceny v Cannes, Terstu, Teheranu a 1973 na ARS-FILMU v Kroměříži)

- 1968—69 — výtvarník a režie filmu O klukovi z plakátu (seriál sedmi televizních večerníčků)
1974 — výtvarník a režie filmu Příběhy Odysseovy
výtvarník filmu Mauricius
1975 — výtvarník filmu Peníze
výtvarník a režie filmu O klukovi z plakátu (dalších šest dílů televizních večerníčků)
1976 — výtvarník filmu Dva králové
výtvarník a režie filmu Jezdci z Apokalypsy
1977 — příprava filmu Obraz Doriana Graye
1978 — výtvarník a režie filmu Svatební košile
1979 — výtvarník a režie filmu O kolečko víc
výtvarník a režie filmu O klukovi z plakátu (dalších třináct dílů televizních večerníčků)

ILUSTRACE KNIH

- 1945 — Nové pověsti české
1958 — J. Mareš: Práce
1960 — Jak se zajíček chtěl klouzat (řada cizojazyčných vydání)
1969 — V. Lacina: Dodekameron juristický

VÝSTAVY

- Od 1950 účast na čtrnácti členských výstavách Svazu výtvarných umělců
1978 — Praha, Kroměříž
1979 — Lomnice n. Pop.
1979 — Semily
1980 — Zakopané (Polsko), Kroměříž, Lomnice n. Pop.

56. výstava v rodném domě Václava Šolce v Sobotce. Sezóna 1981. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně, Osvětová beseda v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel ex libris, kolektivní člen České společnosti pro estetiku při ČSAV v Praze, Albatros, nakladatelství pro děti a mládež v Praze. Vytiskl Mír 6.

JOSEF KÁBRT

OBRAZY A KRESBY

Rodný dům

Václava Šolce

Sobotka, červenec—srpen

1981

Většina diváků poznala Josefa KÁBRTA jako autora, animátora a režiséra mimořádně úspěšných kreslených filmů. Jen málokomu se zatím podařilo nahlédnout do jeho grafické dílny a ateliéru, kde pracuje na svých obrazech, kresbách a grafikách, kde vytváří své lyrické kresby a malované básně. Proto každý z nás s potěšením, lidskou zvědavostí a určitým příjemným vzrušením nahlédne do výstavní místnosti Šolcova rodného domu, ve kterém autor vystavuje nepatrný zlomek kreseb doplněný o ukázky z malířské tvorby. Očarování stojíme před kresbami, které jsou základem celého uměleckého díla. Díváme se do čiré studánky, ve které se zrcadlí okolní svět, svět ticha, poklidné poezie, svět něžných víl, krásných dívek uzavřených ve svém zadumání; zrcadlí se nám nejen tvary, ale i nálady, pocity, životní moudrost umělce, snaha zobrazit realistický svět, který se tak často prolíná a překrývá se světem imaginárním. Umělec před námi rozehrává malé kresebné koncerty, ve kterých myšlenka tryská od hlubokých tónů černí až ke křehkým linkám, lehounkým dotykům pera. Jednotlivé body, linky vytvářejí základní kresbu, zaplňují plochu a navozují atmosféru děje. Výsledkem je něžná, jindy dramatická melodie čar rozehrávající nitro citlivého a na stejnou notu laděného diváka. A divák chápe autorovo sdělení, cítí náladu, vnímá krásu, obdivuje profesionální dokonalost kresby, která už dávno není jen přípravou pro malířskou tvorbu, ale samostatným a mnohdy prvořadým projevem umělce.

Druhým pólem umělcovy tvorby jsou obrazy. Zákonitě v nich staví na zkušenostech, které načerpal při realizaci filmů, vychází pak z kresby, kterou převádí na plochu plátna odvážně volenou barevností, která se stává podstatným činitelem u Kábrtovy malby. Barva je důležitým inspirujícím momentem již při samém koncipování motivu. Je

pevně svázána s vlastním tématem a zesiluje jeho vnitřní význam. Přes uplatnění široké škály barevných tónů — autor rozehrává paletu podobně jako impresionisté — působí celková stavba, kompozice i obsah harmonickým dojmem, obrazy jsou decentní, vysoce kultivované a místy až dekorativní. Stejně jako v kresbách, uplatňuje se i v malbě Josefa Kábrta neopakovatelná invence a snaha po nové výtvarné poezii. Realistické prvky jsou doplněny překvapivě nemotivovanými seskupeními předmětů, jejich fragmentů, které se v uměleckém díle stávají lyrickými, zdánlivě až nadreálnými objekty.

Převládajícím motivem v celé tvorbě Josefa Kábrta je žena. Žena, která se zrodila v jeho fantazii, něžná, až éterická bytost, v jejíž tváři postřehneme smutek, jindy hluboké zadumání, melancholii, bolest, strach, nenávisť i vzdor. Úsměv často jen naznačený, lehounký, zvyšuje tajemnost a podtrhuje náladovost jednotlivých motivů. Tam, kde se mění v rozpustilý, zvonivý smích, cítíme v plné míře autorovo uvolnění, radost a vitálnost. Jsou snad tyto tváře nostalgickými vzpomínkami umělce, zrcadlem jeho snů nebo představují niterné pocity přenesené v podobě ženy — inspirace na plátna obrazů?

Kábrtovy figurální kresby i obrazy vycházejí z české secese. Jsou dostatečně dekorativní, dějově bohaté, barevně kultivované. Mimořádná vnímavost a silný lyrický náboj však řadí celé dílo k „poetickému realismu“, který se začíná stále častěji uplatňovat v současné moderní tvorbě.

Pokud jste při této krátké procházce zahradou fantazie Josefa Kábrta zapomněli na čas, přestali jste vnímat okolí a plně se soustředili na vyzrálé kresby, jejichž prostřednictvím k nám autor hovoří, jistě se vám podařilo nahlédnout do vnitřního světa citlivého umělce. Poznali jste svět plný opravdového citu, klidného rozjímání a pochopili jste umělcovo lidské vyznání.

Poslední barevná bublinka zmizela za okny starého domu, ještě vnímáme melodii barev, dynamiku kreseb, úsměv zasněných dívek a před námi se otvírá všední, šedivý den, který umělec ozářil alespoň na krátkou chvíli svým optimismem.

KAREL ŽIŽKOVSKÝ

